

2023-10-13 Nr. NV-2495

ĮSTATYMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1340; TAIS-23-3252(2);		DĖL KAUNO LAISVOSIOS EKONOMINĖS ZONOS ĮSTATYMO NR. I-1591 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne	<i>Ekonomikos ir inovacijų ministerija</i>	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta (pasirenkama iš kalendoriaus)	Pasirenkama ☒ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☐ LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Igyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Poreikis keisti Įstatymą grindžiamas siekiu atkurti Kauno laisvosios ekonominės zonos (toliau – Kauno LEZ) teritorijos plotą iki 1054 ha, prie dabartinio Kauno LEZ teritorijos ploto (534 ha) prijungiant 520 ha papildomo teritorijos ploto.

Kauno LEZ buvo įsteigta 1996 m. spalio 22 d. Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymu Nr. I-1591, kuriuo buvo numatyta 1054 ha Kauno LEZ teritorija. Vyriausybė 1998 m. rugpjūčio 5 d. nutarimu Nr. 1013 „Dėl tarptautinio konkurso Kauno laisvosios ekonominės zonos geriausiam verslo planui ir zonos statutui parengti bei steigėjų grupei parinkti komisijos sprendimo patvirtinimo“ patvirtino komisijos sprendimą Kauno LEZ teritorijos nuomos tarptautinio konkurso laimėtoju išrinkti tarptautinį konsorciumą, atstovaujamą kompanijos „Antwerpse Ontwikkelings en Investeringsmaatschappij“. Konkursas buvo rengiamas galiojant Kauno LEZ įstatyme numatytam Kauno LEZ teritorijos plotui – 1054 ha.

Pakeitus Kauno LEZ įstatymą 1999 m., Kauno LEZ teritorija buvo sumažinta iki 1000 ha, o 2005 m. – iki 534 ha argumentuojant, kad tikslinga atsakyti zonos teritorijoje buvusių valstybės miško, esamos pelkės, dujotiekiui bei keliams skirtų ir zonos reikmėms netinkamų plotų, o taip pat dėl sudėtingo ir ilgus metus trunkančio privačios žemės, esančios Kauno LEZ teritorijoje, paėmimo visuomenės poreikiam proceso.

Nuo 2011 metų galiojantys Žemės įstatymo pakeitimai, sudarė sąlygas žymiai greičiau pradėti ir užbaigti žemės paėmimo visuomenės poreikiams procedūras, ir, anot rengėjų, esminės teisinio reguliavimo spragos ir trukdžiai, dėl ko nebuvo galima laiku ir tinkamai suteikti visos numatytos Kauno LEZ teritorijos, šiuo metu yra išnykusios.

Kauno LEZ – Kauno rajone įkurta industrinė teritorija, kurioje veikia 53 užsienio bei Lietuvos investuotojai. Pažymėtina, kad iš Kauno LEZ įstatymu nustatytos 534 ha Kauno LEZ teritorijos atėmus investuotojams jau subnuomotą 179 ha žemės plotą ir 258 ha nepanaudojamą teritoriją (70 ha infrastruktūros koridoriai, 50 ha buvusi raketinė bazė su likusiomis plieno betono konstrukcijomis, 30 ha durpinga pelkė, 26 ha aukšto slėgio dujotiekio apribojimai, 7 ha oro uosto radaro sanitarinė apsaugos zona, 75 ha Kruonio HAE teritorijos ribose rezervuoti duomenų centrų veiklai vykdyti), Kauno LEZ valdymo bendrovė naujiems investuotojams gali pasiūlyti tik 97 ha. Šis teritorijos plotas sudaro rezervą naujų investuotojų priėmimui tik penkeriems metams. Ekonomikos ir inovacijų ministerija akcentuoja, kad, esamas 534 ha teritorijos ploto dydis nesudaro galimybių toliau efektyviai vystyti Kauno LEZ veiklos.

Ekonomikos ir inovacijų ministerijos duomenimis iki 2023 m. Kauno LEZ teritorijos vystymui ir žemės sklypų išpirkimui skirtas apie 40 mln. eurų valstybės biudžeto lėšų ir ES fondų lėšų finansavimas.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Įstatymo projektu siūloma padidinti Kauno LEZ teritorijos plotą iki 1054 ha, t. y., prie dabartinio ploto (534 ha) prijungti 520 ha papildomo teritorijos ploto. Preliminariai nagrinėjamos penkios teritorijos, kurios galėtų būti įtrauktos į Kauno LEZ, tame tarpe 40 ha Jonavos rajone (paskirtis – žemės ūkio, miškų ūkio, pramonės ir sandėliavimo, faktinė priklausomybė - Lietuvos Respublika ir privatūs).

Planuojama, kad projekto investicijos tęsis 12 metų, kasmet bus įveiklinama vidutiniškai po 47 ha naujos teritorijos, kurioje 8 ha bus skirti infrastruktūrai, o likęs plotas bus subnuojamas investuotojams.

Papildomai įveiklintuose žemės sklypuose įrengus viešąją infrastruktūrą, per 15 metų būtų sukurta per 16,8

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

tūkst. naujų darbo vietų. Prognozuojama, kad nuo 2025 metų iki 2039 metų valstybės biudžetas bus papildytas 4,3 mlrd. Eurų mokesčių. Preliminariai prognozuojamos Kauno LEZ teritorijos ploto padidinimo išlaidos – 114,68 mln. eurų (iš jų numatomos valstybės išlaidos – 101,77 mln. Eurų): sklypų išpirkimui skiriamos išlaidos – 8,6 mln. eurų, išmiškinimo – 1,86 mln. eurų, infrastruktūros sukūrimo – 104,22 mln. Eurų.

Istatymo projektas įrašytas į Seimo VII (rudens) sesijos darbų programą (lapkritis).

IGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Priėmus įstatymą, Ekonomikos ir inovacijų ministerija turės parengti Vyriausybės 2006 m. birželio 14 d. nutarimo Nr. 580 „Dėl Kauno laisvosios ekonominės zonos teritorijos ribų patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

Pirmiausia planuojama įveiklinti Jonavos rajono savivaldybėje esančią 40 ha teritoriją, kuri priklauso Lietuvos Respublikai, todėl šios teritorijos išpirkimui lėšų nereikės, o sklypų planavimo ir projektavimo darbai bus finansuojami Valdymo bendrovės. Šią teritoriją planuojama vystyti 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos lėšomis (Teisingos pertvarkos fondas) lėšomis, todėl artimiausiais 3 biudžetiniais metais papildomų valstybės lėšų nereikėtų.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Vidaus reikalų ministerija, Jonavos rajono savivaldybė, Kauno rajono savivaldybė ir Kauno laisvosios ekonominės zonos valdymo UAB projektui pastabų neturėjo. Aplinkos ministerija ir Laisvųjų ekonominių zonų asociacija pastabų nepateikė. Į Teisingumo ministerijos ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos pastabas atsižvelgtą. Susisiekimo ministerijos pasiūlymai suderinti darbo tvarka. Konkurencijos taryba pastabų neturėjo.

Anot rengėjų, Finansų ministerijos pastabos įvertintos papildant šio įstatymo projekto aiškinamąjį raštą.

Teikime nurodoma, kad kiti suinteresuotų institucijų ir socialinių partnerių pasiūlymai ir pastebėjimai pridedami, tačiau neaišku kaip jie įvertinti.

Pažymėtina, kad trūksta atsakymų į kai kuriuos Finansų ministerijos rašte išdėstytus klausimus ir pasiūlymus: „*nėra aišku, kodėl Kauno LEZ veiklai nepanaudojamos teritorijos (258 ha) problema liko neišspręsta*“; *siūlome įvertinti kitą galimą alternatyvą (užuot beveik dvigubai didinti esamą Kauno LEZ teritorijos plotą) – pasinaudoti galiojančiomis Kauno laisvosios ekonominės zonos įstatymo 4 straipsnio nuostatomis, kurios numato galimybę Vyriausybei nustatyti Kauno LEZ teritorijos ribas, vadovaujantis šia nuostata būtų galima pakoreguoti Kauno LEZ teritorijos ribas taip, kad maksimaliai būtų sumažintas nepanaudojamos teritorijos plotas (258 ha)*“.

Atkreiptinas dėmesys, kad aiškinamajame rašte teigiama jog „*Neigiamą įtaką generuos padidėjusios anglies dioksido emisijos, laiko nuostoliai ir oro tarša dėl padidėjusių spūsčių*“, tačiau, kaip nurodoma lydraštyje, Aplinkos ministerija pastabų nepateikė – manyčiau, kad turėtų būti gautos Aplinkos ministerijos išvados.

Nors priimant įstatymus, kuriais buvo sumažinta Kauno LEZ teritorija, buvo argumentuojama, kad tikslinga atsisakyti zonos teritorijoje esamos pelkės ir dujotiekiiui skirtų plotų, tačiau teikiamo įstatymo projekto Aiškinamajame rašte nurodoma, kad ir šiuo metu nepanaudojama 30 ha dėl durpingos pelkės ir 26 ha dėl aukšto slėgio dujotiekio apribojimų. Todėl siūlyčiau pateikti išsamesnę informaciją šiuo aspektu, taip pat plačiau paaiškinti dėl ankstesnės teritorijos žemės paėmimo visuomenės poreikiams rezultatų ir dėl privačios žemės, esančios planuojamoje prijungti 520 ha teritorijoje.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija turi įvertinti Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje ir šioje pažymoje teikiamas pastabas.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Arvydas Nevas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas